บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเบ่งของผู้คลอด 3 กลุ่ม ซึ่งมีวิธีการเบ่งคลอดแตกต่างกัน โดยนำมาเปรียบเทียบถึงระยะที่ 2 ของการคลอด และสภาพของทารกแรกเกิด ผู้วิจัยทำการศึกษาในผู้ที่มาคลอด ที่โรงพยาบาล 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลอุดรธานี โรงพยาบาลแม่และเด็กเขต 5 นครราชสีมา และโรงพยาบาลบุรีรัมย์ จำนวนแห่งละ 30 ราย รวมทั้งหมด 90 ราย โดยเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แล้วจัดแบ่งกลุ่มตามประเภทของการเบ่งแต่ละชนิด การรวบรวมข้อมูลใช้แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการคลอด และสภาพของทารกแรกเกิด พร้อมกับ สัมภาษณ์ความต้องการของผู้คลอด ต่อจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หา จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของลักษณะกลุ่มตัวอย่าง และคำนวณค่าสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ (ปี)	กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ		กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม		กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
≤ 19	14	46.67	5	16.67	9	30.00
20-24	13	43.33	18	60	16	53.33
25-29	3	10.00	7	23.33	4	13.33
30-34	-	-	-	-	1	3.33
รวม	30	100	30	100	30	100

จากตารางพบว่า กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ อายุส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มต่ำกว่าหรือเท่ากับ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.67 กลุ่มอายุ 25-29 ปี พบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10 และไม่มีกลุ่มอายุ 30-34 ปี กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิมพบว่าส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 20-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 เช่นเดียวกับกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด พบร้อยละ 53.33 ในกลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิมพบน้อยที่สุดคืออายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.67 และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอดพบน้อยที่สุดในกลุ่มอายุ 30-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.33

ตารางที่ 2 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุครรภ์

อายุครรภ์ (สัปดาห์)	กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ จำนวน	ร้อยละ	กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม จำนวน	ร้อยละ	กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด จำนวน	ร้อยละ
38	6	20.00	4	13.33	5	16.67
39	10	33.33	8	26.67	7	23.33
40	11	36.67	16	53.33	12	40.00
41	2	6.67	2	6.67	4	13.33
42	1	3.33	-	-	2	6.67
รวม	30	100	30	100	30	100

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด ส่วนใหญ่มีอายุครรภ์ 40 สัปดาห์ทุกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 36.67, 53.33 และ 40.00 ตามลำดับ และมีอายุครรภ์ 42 สัปดาห์น้อยที่สุด ในกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 3.33 กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด คิดเป็นร้อยละ 6.67 ส่วนกลุ่มเบ่งเองโดยวิธีดั้งเดิม มีอายุครรภ์ไม่เกิน 41 สัปดาห์

ตารางที่ 3 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามส่วนสูง

ส่วนสูง	กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ		กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม		กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด	
(เซนติเมตร)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
145-149	3	10.00	-	-	5	16.67
150-154	10	33.33	8	26.67	10	33.33
155-159	15	50.00	17	56.66	10	33.33
160-164	1	3.33	5	16.67	5	16.67
165-169	1	3.33	-	-	-	-
รวม	30	100	30	100	30	100

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เบ่งเองโดยธรรมชาติ ส่วนใหญ่ส่วนสูงอยู่ในช่วง 155-159 เซนติเมตร คิดเป็นร้อยละ 50.00 กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม คิดเป็นร้อยละ 56.66 และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด คิดเป็นร้อยละ 33.33 สองกลุ่มหลังนี้ ไม่พบผู้ที่มีความสูงอยู่ในช่วง 165-169 เซนติเมตร และในกลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม มีความสูงไม่ต่ำกว่า 150 เซนติเมตร

2. ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการคลอดและสภาพทารกแรกเกิด

ตารางที่ 4 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะที่ 2 ของการคลอด

ระยะที่ 2 ของการคลอด(นาที)	กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ จำนวน	ร้อยละ	กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม จำนวน	ร้อยละ	กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด จำนวน	ร้อยละ
≤ 15	7	23.33	10	33.33	8	26.67
16-30	13	43.33	12	40.00	13	43.33
31-45	8	26.67	4	13.33	3	10.00
46-60	1	3.33	2	6.67	4	13.33
61-75	1	3.33	1	3.33	1	3.33
76-90	-	-	1	3.33	-	-
91-105	-	-	-	-	1	3.33
รวม	30	100	30	100	30	100

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เบ่งเองโดยธรรมชาติ และเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด ใช้ระยะเวลาในระยะที่ 2 ของการคลอดอยู่ในช่วง 16-30 นาทีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 43.33 เท่ากัน ส่วนกลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม พบร้อยละ 40.00 นอกจากนั้นพบว่าการเบ่งโดยธรรมชาติใช้เวลามากที่สุดไม่เกิน 75 นาที การเบ่งโดยวิธีดั้งเดิมใช้เวลามากที่สุดไม่เกิน 90 นาที และการเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอดใช้เวลานานที่สุดไม่เกิน 105 นาที

ตารางที่ 5 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพของทารกแรกเกิด

สภาวะทารกแรกเกิด	กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ		กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม		กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีภาวะอันตราย (APGAR < 7)	-	-	-	-	2	6.67
ไม่มีภาวะอันตราย (APGAR ≥ 7)	30	100	30	100	28	93.33
รวม	30	100	30	100	30	100

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เบ่งเองโดยธรรมชาติ และเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม ไม่พบภาวะอันตรายใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับทารกแรกเกิด แต่ในกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด มีภาวะอันตรายกับทารกแรกเกิด คิดเป็นร้อยละ 6.67 ซึ่งหมายถึงภาวะที่ทารกแรกเกิดมีคะแนนแอพการ์น้อยกว่า 7 คะแนน

ตารางที่ 6 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิด

คะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิด 1 นาทีหลังคลอด	กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ จำนวน	ร้อยละ	กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม จำนวน	ร้อยละ	กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด จำนวน	ร้อยละ
6	-	-	-	-	1	3.33
7-8	2	6.67	5	16.67	1	3.33
9-10	28	93.33	25	83.33	28	93.33
รวม	30	100	30	100	30	100

จากตารางพบว่า กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ และกลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม มีคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิด 7 คะแนนขึ้นไป ส่วนกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด มีคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิดต่ำกว่า 7 คะแนน พบเพียงร้อยละ 3.33 และส่วนใหญ่ของทุกกลุ่มจะมีคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิดอยู่ระหว่าง 9-10 คะแนน โดยกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติและกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด พบร้อยละ 93.33 ส่วนกลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม พบร้อยละ 83.33

ส่วนคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิด 5 นาทีหลังคลอด พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิด 5 นาทีหลังคลอดเท่ากับ 10 คะแนนทั้งหมด

ตารางที่ 7 ลักษณะกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามน้ำหนักทารกแรกเกิด

น้ำหนักทารกแรกเกิด (กรัม)	กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ		กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม		กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2,500-2,999	18	60.00	16	53.33	13	43.33
3,000-3,499	8	26.67	14	46.67	12	40.00
3,500-3,999	4	13.33	-	-	5	16.67
รวม	30	100	30	100	30	100

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีน้ำหนักทารกแรกเกิดส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2,500-2,999 กรัม กล่าวคือ กลุ่มเบ่งโดยธรรมชาติ พบร้อยละ 60.00 กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม พบร้อยละ 53.33 และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด พบร้อยละ 43.33

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเบ่งทั้ง 3 กลุ่ม

ตัวแปร		กลุ่มเบ่งเอง โดยธรรมชาติ	กลุ่มเบ่ง โดยวิธีดั้งเดิม	กลุ่มเบ่งแบบมี ลมหายใจเล็ดลอด
อายุ	$\bar{x}$	20.57	22.03	21.4
(ปี)	S.D.	2.99	3.08	3.24
อายุครรภ์	$\bar{x}$	39.4	39.53	39.7
(สัปดาห์)	S.D.	0.99	0.81	1.1
ส่วนสูง	$\bar{x}$	154.97	156.13	154.3
(เซนติเมตร)	S.D.	4.14	3.24	4.51
ระยะที่ 2 ของการคลอด	$\bar{x}$	26	26.4	29.2
(นาที)	S.D.	14.16	18.72	20.07
APGAR 1 นาที	$\bar{x}$	9.57	9.23	9.73
	S.D.	0.71	0.80	0.89
APGAR 5 นาที	$\bar{x}$	10.0	10.0	10.0
	S.D.	0	0	0
น้ำหนักทารกแรกเกิด	$\bar{x}$	2,944.50	2,941.33	3,105.33
(กรัม)	S.D.	314.50	231.27	329.97

จากตารางพบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรต่าง ๆ ของทั้ง 3 กลุ่มมีค่าใกล้เคียงกัน กล่าวคือ อายุเฉลี่ยของกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ มีระดับน้อยที่สุดคืออายุเฉลี่ย 20 ปี และสูงสุดคือ 22 ปี อยู่ในกลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม ส่วนอายุครรภ์ โดยเฉลี่ยแล้วเท่ากันทุกกลุ่ม คือ 39 สัปดาห์ ความสูงของกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติกับเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด นั้นอยู่ในระดับเดียวกันคือ 154 เซนติเมตร ส่วนกลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิมมีความสูงมากกว่าเล็กน้อยเท่ากับ 156 เซนติเมตร ระยะเวลาที่ใช้ในการคลอดระยะที่ 2 กลุ่มเบ่งเอง

โดยธรรมชาติกับกลุ่มเบ่งเองโดยวิธีดั้งเดิม มีระยะเวลาใกล้เคียงกันคือใช้เวลาประมาณ 26 นาที ส่วนกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด ใช้เวลาประมาณ 29 นาที สภาพของทารกแรกเกิดนั้นใน 1 นาทีแรก มีคะแนนไม่แตกต่างกัน คือทุกกลุ่มมีคะแนนเท่ากับ 9 คะแนน และใน 5 นาที มีคะแนนเท่ากันทุกกลุ่มคือได้ 10 คะแนน ส่วนน้ำหนักของทารกแรกเกิดในกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ และกลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม มีน้ำหนักใกล้เคียงกันคือประมาณ 2,940 กรัม ในกลุ่มที่เบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด มีน้ำหนักทารกเฉลี่ยมากกว่าคือ 3,100 กรัม

3. ผลการทดสอบทางสถิติ

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระยะเวลาในระยะที่ 2 ของการคลอด ระหว่างกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด

แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	182.4	2	91.2	0.13	>α ที่ระดับ .05
ภายในกลุ่ม	63,224.07	87	726.71		
รวมทั้งหมด	63,406.47	89			

จากตารางพบว่า ไม่มีความแตกต่างของระยะเวลาในระยะที่ 2 ของการคลอดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ระหว่างกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มเบ่งเองโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนประเมินสภาพของทารกแรกเกิดใน 1 นาทีแรกหลังคลอด ระหว่างกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด

แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3.89	2	1.95	2.91	>α ที่ระดับ .05
ภายในกลุ่ม	58.60	87	0.67		
รวมทั้งหมด	62.49	89			

จากตารางพบว่า ไม่มีความแตกต่างของค่าคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิดใน 1 นาทีแรกหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนประเมินสภาพหารกแรกเกิดในนาทีที่ 5 ระหว่างกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด

แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	0	2	0	0	>α ที่ระดับ .05
ภายในกลุ่ม	0	87	0		
รวมทั้งหมด	0	89			

จากตารางพบว่า ไม่มีความแตกต่างของค่าคะแนนประเมินสุภาพหารกแรกเกิดในนาทีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด

การสำรวจความต้องการของผู้คลอด ในระยะคลอดจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง มีดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ

- ต้องการเบ่งทุกครั้งที่มดลูกหดรัดตัว
- เวลาเบ่งต้องการร้องออกมาเสียงดัง ๆ เพราะรู้สึกมีกำลังเบ่งดี มีความรู้สึกเกิดแรงเบ่งขึ้นเองตามธรรมชาติเมื่อเวลามดลูกหดรัดตัว แต่ไม่ต้องการเบ่งทุกครั้ง
- เวลาเบ่งต้องการเบ่งตามสบายไม่ต้องการให้ใครมาควบคุม ต้องการเบ่งเอง
- ต้องการเบ่งคนเดียว ไม่ต้องการให้ใครมารบกวน เช่น ถามเรื่องดื่มน้ำ หรือเช็ดหน้าให้
- ต้องการให้มีคนให้กำลังใจ คอยเช็ดหน้า และให้จิบน้ำ
- ต้องการให้มีผู้ช่วยควบคุมการเบ่ง ว่าควรเบ่งเมื่อใด นานเท่าใด
- ต้องการให้มีคนอยู่เป็นเพื่อนด้วย ถ้าถูกปล่อยให้อยู่คนเดียวกลัวตาย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม

- ต้องการเบ่งเองเมื่อมีความรู้สึกอยากเบ่ง
- ต้องการเบ่งทุกครั้งที่มดลูกหดรัดตัว
- ต้องการมีคนเชียร์เบ่ง และคอยควบคุมการเบ่ง
- ต้องการคนคอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และลูบท้อง เพราะรู้สึกอบอุ่นขึ้น
- ต้องการให้มีคนอยู่ด้วยมาก ๆ ช่วยทำคลอด และให้กำลังใจ
- รู้สึกดีใจที่มีคนคอยให้กำลังใจ เชียร์เบ่ง เพราะคิดว่าตนเองเบ่งไม่เป็น ถ้าให้เบ่งเอง
- ต้องการให้พยาบาลอยู่ใกล้ ๆ คอยเช็ดหน้าให้ ให้จิบน้ำ ควบคุมการเบ่ง และสอนเบ่ง

กลุ่มที่ 3 กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเล็ดลอด

- ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือ ดูแลอยู่ใกล้ ๆ ช่วยเป็นกำลังใจ
- ต้องการให้มีคนช่วยควบคุมการเบ่ง เพราะเบ่งไม่เป็น
- ต้องการให้สามีอยู่เป็นเพื่อน
- ต้องการคลอดโดยเร็ว